

Sosiaali- ja terveysvaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi urheilijan tapaturma- ja eläketurvasta annetun lain 14 ja 17 §:n muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi urheilijan tapaturma- ja eläketurvasta annetun lain 14 ja 17 §:n muuttamisesta (HE 65/2026 vp): Asia on saapunut sosiaali- ja terveysvaliokuntaan mietinnön antamista varten.

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut:

- hallitussihteeri Hanna Heinonen, sosiaali- ja terveysministeriö
- erityisasiantuntija Hannu Tolonen, opetus- ja kulttuuriministeriö
- erityisasiantuntija Timo Vertala, Jääkiekon SM-liiga Oy
- lakiasianpäällikkö Juho Koikkalainen, Mandatum Henkivakuutusosakeyhtiö
- johtaja Niko Toiviainen, OP-Henkivakuutus Oy
- johtava juristi Piritta Poikonen, Finanssiala ry
- erityisasiantuntija Petri Heikkinen, Suomen Olympiakomitea ry
- pääsihteeri Marco Casagrande, Suomen Palloliitto ry
- kilpailutoiminnon johtaja, lakimies Pekka Soini, Suomen Palloliitto ry
- hallituksen puheenjohtaja Teemu Ramstedt, Suomen Urheilijat ry

Valiokunta on saanut kirjalliset lausunnot:

- Akava ry
- Eläkesäätiöyhdistys - ESY ry
- Jalkapallon Pelaajayhdistys ry
- Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry
- Suomen Jääkiekkoilijat ry
- Suomen Koripalloliitto ry
- Suomen Pesäpalloliitto ry

Valiokunta on saanut ilmoitukset, ei lausuttavaa:

- Finanssivalvonta
- Suomen Salibandyliitto ry

Valiokunnan mietintö StVM 7/2026 vp

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi urheilijan tapaturma- ja eläketurvasta annettua lakia.

Esitys liittyy pääministeri Petteri Orpon hallituksen hallitusohjelman kirjaukseen, jonka mukaan hallitus korjaa urheilijoiden sosiaali-, työttömyys- ja eläketurvan puutteita.

Urheilijoiden tapaturma- ja eläketurvasta annettua lakia muutettaisiin esityksen mukaan siten, että vanhuudenturva olisi jatkossa mahdollista järjestää henkivakuutusyhtiössä nykyisen laskuperustekorkoon sidotun eläkevakuutuksen lisäksi myös sijoitussidonnaisella eläkevakuutuksella. Myös voimassa olevat vakuutukset ja muodostuneet vapaakirjat voitaisiin muuttaa sijoitussidonnaisiksi vakuutuksenottajan tai vapaakirjan haltijan ja vakuutusyhtiön välisellä sopimuksella. Eläke olisi mahdollista maksaa urheilijan suostumuksella määräaikaaisena nykyisen elinikäisen suorituksen sijaan. Lisäksi lakiin lisättäisiin mahdollisuus maksaa tietyissä tilanteissa eläkesäästö kertasuorituksena, jos säästön määrä jäisi alle laissa säädettyä rahamäärän.

Esityksen tavoitteena on korjata urheilijoiden vakuutusturvan osalta syntynyt akuutti tilanne, jossa osa urheilijoista on jäänyt ilman lakisääteistä vanhuudenturvaa vakuutusten tarjonnassa syntyneen markkinapuutteen vuoksi. Lisäksi tavoitteena on parantaa urheilu-uran ajalta karttuvan vanhuudenturvan tasoa pitkällä aikavälillä, saada jatkossa useampia vakuutuksen tarjoajia markkinoille sekä joustavoittaa järjestelmää mahdollistamalla pienten eläkesäästöjen maksaminen kertasuorituksena vakuuttamisvelvollisuuden päättyessä tai urheilijan saavuttaessa vanhuuseläkeiän ja mahdollistamalla vanhuudenturvakorvauksen maksaminen määräaikaaisena.

Ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.7.2026.

VALIOKUNNAN PERUSTELUT

Yleistä

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi urheilijan tapaturma- ja eläketurvasta annettua lakia (276/2009, jäljempänä urheilijalaki). Esityksen tavoitteena on turvata urheilijoiden vanhuudenturvan järjestämisen mahdollisuudet muuttuneessa vakuutusmarkkinatilanteessa sekä saada useampia vakuutuksen tarjoajia markkinoille.

Ammattuurheilijan lakisääteinen vanhuudenturva on järjestetty työntekijöiden eläkevakuutuksesta poiketen yksityisistä vakuutusyhtiöistä otettavalla vakuutuksella, joita vain harvat vakuutusyhtiöt ovat myöntäneet. Vakuutuksen saatavuus on edellytys ammattuurheilijan lakisääteisen sosiaaliturvan toteutumiselle.

Vakuutusmarkkinoiden tarjonta on kaventunut, ja osa urheilijoista on jäänyt ilman lain edellyttämää vanhuudenturvaa vuoden 2026 alusta. Esityksessä ehdottavilla muutoksilla pyritään korjaamaan akuutti markkinapuute urheilijan vanhuudenturvan saatavuudessa sekä parantaa urheilijoiden eläketurvan tasoa pitkällä aikavälillä.

Valiokunnan mietintö StVM 7/2026 vp

Esityksessä ehdotetaan, että urheilijoiden vanhuudenturva on jatkossa mahdollista järjestää vakuutusyhtiössä myös sijoitussidonnaisella vakuutuksella nykyisen laskuperustekorkoon sidotun eläkevakuutuksen sijasta. Lisäksi eläke on esityksen mukaan jatkossa mahdollista maksaa urheilijan suostumuksella määräaikaisena nykyisen elinikäisen suorituksen sijaan. Lakiin lisätään myös mahdollisuus maksaa tietyissä tilanteissa eläkesäästö kertasuorituksena, jos säästön määrä jää alle laissa säädettävän rahamäärän.

Sosiaali- ja terveysvaliokunta pitää ehdotettuja muutoksia välttämättöminä korjaamaan vakuutusmarkkinoilla esiintyneitä puutteita ja kannattaa lakiehdotuksen hyväksymistä. Valiokunta ehdottaa kuitenkin vakuutusyhtiön ilmoitusvelvollisuutta vakuutuksen rajoittamisesta tai lopettamisesta laajennettavaksi koskemaan myös vakuutuksenottajaa. Lisäksi valiokunta kiinnittää huomiota tarpeeseen kehittää urheilijan sosiaaliturvaa kokonaisuudessaan ja korjata sen puutteita.

Sijoitussidonnainen eläkevakuuttaminen

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi urheilijalakia siten, että urheilijan vanhuudenturva voidaan järjestää nykyisten laskuperustekorkoon sidottujen vakuutusten lisäksi sijoitussidonnaisilla vakuutuksilla. Ehdotuksen mukaan myös jo ennen lain voimaantuloa alkaneet aktiiviset vakuutukset ja vapaakirjat voidaan muuttaa sijoitussidonnaisiksi urheilutyönantajan ja vapaakirjojen osalta vakuutetun suostumuksella.

Esityksen mukaan valtaosalla urheilijoista eläkesäästön määrä jää nykyisin alle 10 000 euroon ja suurella osalla alle 5 000 euroon. Uudistuksella pyritään parantamaan urheilijan vanhuudenturvan tasoa niin sanotun korkoa korolle -ilmiön avulla. Urheilijoiden eläkevakuutuksissa sijoitusajat ovat tyypillisesti pitkiä, jopa 30–40 vuotta, jolloin sijoitussidonnaisten vakuutusten voidaan odottaa takaavan nykyistä paremman eläkesäästöjen tason. Lisäksi muutoksella pyritään laajentamaan vakuutusten tarjoajien piiriä, koska vakuutusyhtiöt eivät käytännössä enää tarjoa urheilijalain mukaisia laskuperustekorkoon sidottuja vakuutuksia, vaan tarjonta on siirtynyt sijoitussidonnaisiin vakuutuksiin.

Valiokunta korostaa, että ehdotettujen muutosten jälkeenkin urheilijan sijoitussidonnainen vakuutus ei ole esityksen mukaan vakuutuslainsäädännön (543/1994) 2 §:n 1 momentin 2 a -kohdassa tarkoitettu sijoitusvakuutus, joihin voi liittyä säästöjen vapaampi siirrettävyys. Urheilijoiden vanhuudenturva järjestetään tyypillisesti ryhmäeläkevakuutuksella, ja sen perusteella muodostunut vapaakirjakin jää edelleen ryhmäeläkevakuutuksen ehtojen mukaiseksi. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan urheilijalain mukaisen eläketurvan ollessa osa sosiaaliturvaa ei sitä ole tarkoituksenmukaista kehittää yksilöllisten eläkevakuutusten tai sijoitusvakuutusten suuntaan niin, että vapaakirjat olisivat vapaasti takaisinostettavissa ja siirrettävissä.

Lakiehdotuksen siirtymäsäännöksen mukaan jo ennen lain voimaantuloa muodostuneet vapaakirjat voidaan muuttaa sijoitussidonnaisiksi vapaakirjan haltijan pyynnöstä ja vakuutusyhtiön suostumuksella. Valiokunnan sosiaali- ja terveysministeriöltä saaman selvityksen mukaan vakuutusyhtiötä ei kuitenkaan voida yksipuolisesti velvoittaa muuttamaan muodostuneet vapaakirjat sijoitussidonnaisiksi, koska vakuutusyhtiöt harjoittavat toimintaansa

Valiokunnan mietintö StVM 7/2026 vp

elinkeinovapauden, vakuutusyhtiölain (521/2008) ja vakuutusopimuslain puitteissa ja vakuutusopimus määrittää sen, millaiset ehdot vakuutukseen tai vapaakirjaan soveltuvat. Jo solmitut sopimukset ovat lähtökohtaisesti sitovia, jolloin niiden muuttamiseen muutoin kuin vakuutusopimuslaissa mainituilla tavoilla vaaditaan molempien osapuolten suostumus.

Eläkkeen maksaminen määräaikaisena ja kertakorvauksena

Esityksen mukaan vakuutusyhtiö voi jatkossa maksaa eläkkeen määräaikaisena elinikäisen maksamisen sijaan, kuitenkin vähintään kymmenen vuotta eläkkeen alkamispäivästä. Määräaikainen maksaminen vaatii urheilijan suostumuksen.

Lisäksi esityksen mukaan vakuutusyhtiöllä on oikeus maksaa vanhuudenturvan varalta otetun vakuutuksen kertynyt säästösumma kertasuorituksena. Esityksen mukaan 7 800 euron alle jäävän säästösumman vakuutusyhtiö voi aina maksaa kertasuorituksena ja 26 400 euromäärän alle jäävän säästösumman maksaminen kertasuorituksena edellyttää urheilijan suostumusta. Kertasuoritus voidaan esityksen mukaan maksaa sen jälkeen, kun urheilija ei enää kuulu työnantajan ottaman vakuutuksen piiriin, eikä hän myöskään solmi uutta sopimusta saman tai toisen urheilutyönantajan kanssa, vaan tosiasiallisesti päättää ammattimaisen, vakuuttamisvelvollisuuden piiriin kuuluvan urheilu-uransa, tai ulkomaalaisen urheilijan kyseessä ollessa poistuu maasta. Kertasuoritus ei siten ole mahdollista jokaisen yksittäisen pelaajasopimuksen päättyessä, jos urheilijan tarkoituksena on jatkaa sellaista urheilijatyötä, joka edelleen kuuluu urheilijalain mukaisesti työnantajan vakuuttamisvelvollisuuden piiriin.

Esityksen mukaan eläkkeen maksaminen määräaikaisena ja kertasuoritusmahdollisuus vähentävät vakuutusyhtiöiden pitkän aikavälin vakuutuksista aiheutuvia hallinnollisia kustannuksia, mikä voi lisätä vakuutusten tarjoamishalukkuutta. Urheilijan näkökulmasta eläkkeen maksaminen kertasuorituksena mahdollistaa erityisesti pienen eläkesäästön keränneen urheilijan tai Suomessa lyhyen aikaa urheilleen urheilijan mahdollisuutta saada eläkesäästönsä henkivakuutusyhtiöstä jo ennen eläkeikää, jonka jälkeen urheilija voi esimerkiksi sijoittaa säästönsä haluamallaan tavalla.

Valiokunta pitää urheilijan lakisääteisen eläketurvan luonteen vuoksi perusteltuna, että eläkkeen maksaminen määräaikaisena ja kertakorvauksen maksaminen tulee perustua urheilijan suostumukseen, lukuun ottamatta pienimpiä eläkekertymiä, jotka vakuutusyhtiö voi omasta aloitteestaan maksaa kertakorvauksena. Valiokunnan asiantuntijakuulemisessa on tuotu esille, että myös pienen kertakorvauksen maksaminen tulisi toteuttaa vain urheilijan nimenomaisella suostumuksella. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan hyvin pienten vakuutussäästöjen hallinnointi aiheuttaa vuosikymmenten kuluessa merkittäviä kustannuksia vakuutusyhtiöille, mikä puolestaan saattaa vähentää yhtiöiden halukkuutta tarjota urheilijalain mukaisia vakuutuksia. Tämän vuoksi valiokunta pitää perusteltuna, että vakuutusyhtiö voi maksaa pienet kertyneet eläkesäästöt urheilijalle yksipuolisella omalla päätöksellään.

Ilmoitusvelvollisuus

Urheilijalain 16 a §:n mukaan vakuutusyhtiön on ilmoitettava sosiaali- ja terveysministeriölle viimeistään 31 päivänä joulukuuta, jos se aikoo rajoittaa lain mukaisen vakuutuksen tarjoamista

Valiokunnan mietintö StVM 7/2026 vp

tai lopettaa sen tarjoamisen kokonaan seuraavan kalenterivuoden joulukuun 31 päivän jälkeen. Säännöksen tarkoituksena on ollut turvata lainsäätäjälle kohtuullinen aika järjestää vakuutusturvan toimeenpano muulla tavoin, jos yksikään vakuutusyhtiö ei olisi halukas tarjoamaan lain mukaista vakuutusta. Vastaava säännös sisältyy potilasvakuutuslain (948/2019) 13 §:n 2 momenttiin.

Valiokunnan asiantuntijakuulemisessa on tuotu esille, että nykyinen ilmoitusvelvollisuus ei ole toiminut lain tarkoituksen mukaisesti ja on ehdotettu, että urheilijalaissa mainittua vakuutusyhtiön ilmoitusaika pidennettäisiin kahteen vuoteen ja ilmoitusvelvollisuutta laajennettaisiin koskemaan myös vakuutuksenottajia ja urheilutyöntekijöitä edustavia tahoja.

Voimassa oleva sääntely mahdollistaa sen, että lainsäätäjälle jää vähintään vuosi aikaa järjestää vakuutusturvan toimeenpano muulla tavoin, jos ilmoitusten perusteella näyttää siltä, ettei yksikään vakuutusyhtiöstä enää jatkossa tarjoa vakuutusta lainkaan tai yksikin urheilulaji on jäämässä vaille vakuutusta eikä markkinoille ole tulossa yhtään urheilijalain mukaista vakuutustoimintaa harjoittavaa ja kyseistä vakuutusta tarjoavaa toimijaa. Valiokunnan sosiaali- ja terveysministeriöltä saaman selvityksen mukaan nykyistä pidempi ilmoitusaika saattaisi edelleen vähentää vakuutuksenantajien halukkuutta tarjota urheilijalain mukaisia vakuutuksia. Valiokunta kiinnittää sosiaali- ja terveysministeriön huomiota siihen, että ministeriön on viipymättä ilmoituksen saatuaan ryhdyttävä selvittämään vakuutusturvan toteuttamista yhteistyössä alan toimijoiden, vakuutuksenottajien ja vakuutettujen kanssa.

Valiokunnan saaman selvityksen mukaan myös ilmoitusvelvollisuuden laajentaminen voisi heikentää vakuutuksen tarjoamishalukkuutta. Valiokunta pitää kuitenkin perusteltuna laajentaa ilmoitusvelvollisuutta koskemaan myös vakuutuksenottajia, koska ilmoitusvelvollisuuden tarkoituksena on osaltaan turvata myös vakuutuksenottajan asemaa. Valiokunta ehdottaa lakiehdotukseen lisättäväksi urheilijalain 16 a §:n muuttamista koskevan ehdotuksen, jonka mukaan vakuutusyhtiön on ilmoitettava vakuutuksen mahdollisesta rajoittamisesta tai lopettamisesta sosiaali- ja terveysministeriön lisäksi vakuutuksenottajalle.

Vaihtoehtoiset toteuttamistavat

Valiokunnan asiantuntijakuulemisessa on kiinnitetty huomiota siihen, että esityksestä on lausuntokierroksen jälkeen poistettu ehdotus, jonka mukaan urheilijoiden vanhuudenturva voitaisiin järjestää myös sitä varten perustettavassa lisäeläkesäätiöistä ja lisäeläkekassoista annetun lain (947/2021) mukaisessa lisäeläkekassassa. Esityksen mukaan vaihtoehdon eteenpäin vieminen olisi vaatinut laajoja juridisia lisäselvityksiä, joita ei esityksen valmisteluun käytettävissä olleessa ajassa olisi ehditty tehdä ilman, että lain voimaantulo suunniteltuna ajankohtana olisi vaarantunut.

Valiokunnan sosiaali- ja terveysministeriöltä saaman selvityksen mukaan lisäeläkekassavaihtoehtoon liittyviä juridisia kysymyksiä on selvitty hallituksen esityksen antamisen jälkeen edelleen. Kansallisesti lisäeläkekassoja ja niiden toimintaa sääntelee laki lisäeläkesäätiöistä ja lisäeläkekassoista, jonka taustalla on Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2016/2341 ammatillisia lisäeläkkeitä tarjoavien laitosten toiminnasta ja valvonnasta eli niin sanottu IORPII-direktiivi. Selvityksen mukaan direktiivin 6 artiklan

Valiokunnan mietintö StVM 7/2026 vp

määritelmän mukaisesti lisäeläkelaitoksella tarkoitetaan nimenomaisesti sopimukseen perustuvia lisäeläkkeitä tarjoavaa laitosta. Myönnettävät eläke-etuudet ja niiden myöntämisedellytykset voidaan direktiivin 2 artiklan perusteella määritellä sopimuksella tai lisäeläkelaitoksen säännöissä. Suomessa urheilijoiden eläketurva ei kuitenkaan perustu sopimukseen, vaan lakiin, jolloin etuudet ja sen myöntämisedellytykset myös määritellään laissa.

Lisäksi IOPRII-direktiivin 2 artiklan soveltamisalaa koskevassa 2. kohdassa todetaan, että direktiiviä ei sovelleta sosiaaliturvajärjestelmiä hallinnoiviin laitoksiin, jotka kuuluvat Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusten (EY) N:o 883/2004 ja (EY) N:o 987/2009 soveltamisalaan. Tämä niin sanottu EU:n sosiaaliturva-asetus ja sen täytäntöönpanoasetus koskevat sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamista ja niitä sovelletaan muun muassa vanhuusetuuksiin sekä työtapaturma- ja ammattitautietuuksiin. EU:n sosiaaliturva-asetuksen 9 artiklan mukaan jäsenvaltioiden on ilmoitettava Euroopan komissiolle soveltamisalaa koskevassa 3 artiklassa tarkoitetuista lainsäädännöistä ja järjestelmistä, ja Suomen antaman ilmoituksen mukaan myös urheilijoiden tapaturma- ja eläketurvasta annettu laki kuuluu asetuksen soveltamisalan piiriin.

Selvityksen mukaan urheilijoiden eläke- ja tapaturmavakuuttamisen kuuluessa asetuksen 883/2004 piiriin urheilijoiden eläkevakuuttamista ei ole mahdollista järjestää IORPII-direktiivin ja lisäeläkesäätiöistä ja lisäeläkekassoista annetun lain mukaisessa lisäeläkekassassa. Urheilijoiden vakuuttamista ei selvityksen mukaan voida toteuttaa myöskään muiden työntekijöiden tai yrittäjien lakisääteistä eläkevakuuttamista harjoittavassa eläkesäätiöistä ja eläkekassoista annetun lain (946/2021) mukaisessa eläkekassassa, koska urheilijoiden eläkevakuuttaminen on suljettu pois nimenomaisilla säännöksillä yleisten työeläkelakien piiristä. Selvityksen mukaan urheilijoiden eläketurvan järjestäminen muussa kuin vakuutusyhtiössä vaatisi laajaa selvittelyä sen osalta, voidaanko heidän vakuuttamisekseen luoda vielä jokin erillinen kassajärjestelmä ja miten vakuutuskannan siirto henkivakuutusyhtiöstä erikseen perustettavaan kassaan toteutettaisiin. Tällä hetkellä vakuutusyhtiölaki sallii vakuutuskannan siirron ainoastaan toiseen vakuutusyhtiöön.

Valmistelun yhteydessä on esityksen mukaan selvitetty eläkekassavaihtoehdon lisäksi mahdollisuutta siirtää urheilijalain mukainen vakuuttaminen Maatalousyrittäjien eläkelaitos Melan hoidettavaksi. Esityksen mukaan vakuutuksen järjestäminen Melassa olisi vakauttanut järjestelmää, koska vakuutusten saatavuus ei olisi enää ollut riippuvaista markkinoilla olevien vakuutustoimijoiden tarjonnasta. Myös tieteen ja taiteen apurahansaaajien työeläkevakuuttaminen on järjestetty Melassa.

Esityksen mukaan vaihtoehto olisi kuitenkin vaatinut Melan osalta järjestelmämuutoksia ja siirtymäaikaa, eikä lakimuutoksia olisi voitu saada voimaan nyt suunnitellulla ja välttämättömällä nopealla aikataululla. Lisäksi vakuuttaminen Melassa olisi tapahtunut ainakin alkuvaiheessa voimassa olevan urheilijalain säännösten mukaisesti, mikä olisi tarkoittanut vanhuudenturvan osalta nykyisen laskuperustekorkoon sidotun järjestelmän säilyttämistä. Eläketurvan tasoa ei tällöin olisi pystytty parantamaan sijoitussidonnaisen mallin avulla.

Valiokunnan mietintö StVM 7/2026 vp

Seuranta ja jatkotyö

Valiokunta toteaa, että nyt ehdotetuilla muutoksilla pyritään nopealla aikataululla paikkaamaan urheilijoiden vakuutusturvan puutteita markkinatilanteen vuoksi sekä edistämään vakuutusten saatavuutta jatkossa, mutta esityksessä ei ehdoteta laajempia muutoksia urheilijoiden eläketurvaan eikä muuhun sosiaaliturvaan. Valiokunnan asiantuntijakuulemisessa on tuotu esille, että ehdotettujen muutosten jälkeenkin vakuutettujen ammattuurheilijoiden pieni määrä, alhainen maksutaso ja esimerkiksi tietojärjestelmistä aiheuttavat merkittävät kustannukset voivat heikentää vakuutusten kannattavuutta vakuutusyhtiöiden näkökulmasta, mikä voi rajoittaa vakuutusten saatavuutta. Valiokunta pitää tärkeänä, että lain toimivuutta seurataan ja sääntelyä tarvittaessa muutetaan viipymättä epäkohtien korjaamiseksi.

Lisäksi valiokunta kiinnittää huomiota siihen, että pääministeri Petteri Orpon hallituksen hallitusohjelman kirjauksen mukaan urheilijoiden sosiaali-, työttömyys- ja eläketurvan puutteita korjataan. Valiokunnan asiantuntijakuulemisessa on nostettu kehittämistarpeina esille vakuutuksen järjestämistavan lisäksi useita muita urheilijan vakuutusturvaan liittyviä kysymyksiä, kuten esimerkiksi vakuutuksen alarajan laskeminen pienituloisten ja etenkin naisurheilijoiden aseman parantamiseksi sekä urheilijan muun sosiaaliturvan järjestäminen, joita ei valmistelun kiireellisyyden vuoksi ole voitu selvittää nyt käsiteltävänä olevan esityksen valmistelun yhteydessä. Valiokunta pitää välttämättömänä, että urheilijan sosiaaliturvan kehittämistä jatketaan pitkäjänteisesti kokonaisuutena yhteistyössä alan toimijoiden kanssa ja että jatkovalmistelussa selvitetään edelleen urheilijan vakuutusturvan järjestämistä erillisessä eläkekassassa tai Melassa, mikä tarjoaisi vakuutusyhtiöpohjaista vaihtoehtoa vakaamman ja ennakoitavamman vakuutusturvan urheilijalle (*Valiokunnan lausumaehdotus*).

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSEHDOTUS

Sosiaali- ja terveysvaliokunnan päätösehdotus:

Eduskunta hyväksyy muutettuna hallituksen esitykseen HE 65/2026 vp sisältyvän lakiehdotuksen.

Eduskunta hyväksyy yhden lausuman. (Valiokunnan lausumaehdotus)

Valiokunnan mietintö StVM 7/2026 vp

Valiokunnan muutosehdotukset

Laki

urheilijan tapaturma- ja eläketurvasta annetun lain 14 ja 17 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan urheilijan tapaturma- ja eläketurvasta annetun lain (276/2009) 14 ja 16 a §, sellaisena kuin ne ovat, 14 § osaksi laissa 230/2016 ja 16 a § laissa 230/2016, sekä lisätään 17 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laissa 483/2015, uusi 4 momentti seuraavasti:

14 §

Vanhuudenturva

Vanhuudenturva käsittää vanhuuseläkkeen, jota maksetaan siitä päivästä, jolloin urheilija täyttää työntekijän eläkelain 11 §:ssä hänen ikäluokalleen säädetyn vanhuuseläkkeen alaikärajan. Ennen vuotta 1965 syntyneelle urheilijalle vanhuuseläkettä maksetaan kuitenkin siitä päivästä, jolloin urheilija täyttää 65 vuotta. Vanhuuseläkettä voidaan maksaa urheilijan suostumuksella määrääaikaisesti, kuitenkin vähintään kymmenen vuoden ajan eläkkeen alkamispäivästä.

Vanhuudenturva järjestetään vakuutuksella, jonka voi myöntää vakuutusyhtiö, jolla on vakuutusyhtiölain (521/2008) ja ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetun lain (398/1995) mukaan oikeus myöntää Suomessa vakuutusluokista annetun lain (526/2008) 13 §:ssä tarkoitettuja henkivakuutusluokan 1 ja 15 §:ssä tarkoitettuja henkivakuutusluokan 3 mukaisia vakuutuksia. Vakuutusta varten vakuuttamisvelvollisen on suoritettava vakuutusmaksuna 4,5 prosenttia tämän lain 1 §:ssä tarkoitettusta palkasta tai 15 §:ssä tarkoitettusta tulosta.

Jos 1 §:ssä tarkoitettu vakuutuksenottaja ilmoittaa, ettei urheilija enää kuulu sen ottaman vakuutuksen piiriin, tai sen ottaman vakuutuksen ja urheilusarjan yhteisen vakuutusjärjestelyn piiriin, muuttuu urheilijalle vanhuudenturvaa koskevan vakuutuksen perusteella kertynyt rahasto vapaakirjaksi ilman oikeutta takaisinostoarvoon. Vakuutuksenantajalla on oikeus yhdistää sen vakuutettuna olevat, vakuutetun samasta urheilusarjasta kertyneet vakuutettukohtaiset eläkesäästöt ja vapaakirjat yhdeksi eläkesäästökokonaisuudeksi.

Jos urheilija ei enää 3 momentissa tarkoitettulla tavalla kuulu vakuutuksen piiriin, voi urheilija vapaakirjan sijaan saada kertyneen eläkesäästön kertasuorituksena vapaakirjan muodostumisen jälkeen. Vakuutusyhtiö voi maksaa kertasuorituksena eläkesäästön, joka on pienempi kuin 7 800 euroa tai vakuutetun suostumuksella pienempi kuin 26 400 euroa. Eläkesäästö voidaan maksaa kertasuorituksena myös urheilijan vanhuuseläkeiässä edellä mainituin edellytyksin.

16 a § (Uusi)

Vakuutusyhtiön velvollisuus ilmoittaa vakuutuksen tarjoamisen lopettamisesta

Vakuutusyhtiön on ilmoitettava sosiaali- ja terveysministeriölle sekä vakuutuksenottajalle viimeistään 31 päivänä joulukuuta, jos se aikoo rajoittaa tämän lain mukaisen vakuutuksen

Valiokunnan mietintö StVM 7/2026 vp

tarjoamista tai lopettaa sen tarjoamisen kokonaan seuraavan kalenterivuoden joulukuun 31 päivän jälkeen.

17 §

Rahamäärien tarkistus

Edellä 14 §:n 4 momentissa säädetyt rahamäärät tarkistetaan kalenterivuositain työntekijän eläkelain 98 §:ssä tarkoitettulla työeläkeindeksillä ja pyöristetään lähimpään kymmeneen euroon.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 ____.

Ennen tämän lain voimaantuloa alkaneet, 14 §:ssä tarkoitettut vakuutusluokista annetun lain 13 §:ssä tarkoitettut henkivakuutusluokan 1 mukaiset vakuutukset sekä vapaakirjat voidaan muuttaa mainitun lain 15 §:ssä tarkoitetuiksi henkivakuutusluokan 3 mukaisiksi vakuutuksiksi vakuutuksenottajan ja vakuutusyhtiön sopimuksella. Vapaakirjojen osalta vakuutusluokan muutos voidaan tehdä vapaakirjan haltijan pyynnöstä ja vakuutusyhtiön suostumuksella. Tämän lain 14 §:n 1, 3 ja 4 momenttia sovelletaan myös ennen lain voimaantuloa alkaneisiin vakuutuksiin sekä muodostuneisiin vapaakirjoihin, kuitenkin siten, että 1 ja 4 momenttia voidaan soveltaa takautuvasti vain vakuutetun tai vapaakirjan haltijan sekä vakuutusyhtiön välisellä sopimuksella.

Valiokunnan lausumaehdotus

Eduskunta edellyttää, että valtioneuvosto selvittää urheilijan vakuutusturvan järjestämistä erillisessä eläkekassassa tai Maatalousyrittäjien eläkelaitoksessa urheilijan vakuutusturvan vakauden ja ennakoitavuuden lisäämiseksi sekä kehittää urheilijan sosiaaliturvaa pitkäjänteisesti kokonaisuutena yhteistyössä alan toimijoiden kanssa.

Valiokunnan mietintö StVM 7/2026 vp

Helsingissä 2.6.2026

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Krista Kiuru sd
varapuheenjohtaja Mia Laiho kok
jäsen Kim Berg sd
jäsen Maaret Castrén kok
jäsen Bella Forsgrén vihr
jäsen Hilikka Kemppi kesk
jäsen Aki Lindén sd
jäsen Hanna-Leena Mattila kesk
jäsen Ville Merinen sd
jäsen Aino-Kaisa Pekonen vas
jäsen Minna Reijonen ps
jäsen Anne Rintamäki ps
jäsen Päivi Räsänen kd
jäsen Pia Sillanpää ps
jäsen Oskari Valtola kok
jäsen Ville Väyrynen kok
jäsen Henrik Wickström r

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Sanna Pekkarinen